

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.09.0.SGB.0.11-610/ 85
Konu : Mersin Milletvekili
Ali Rıza ÖZTÜRK'ün
Yazılı Soru Önergesi

SÜRELİ
.../.../2012
06 Ocak 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 19.12.2011 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.02-36630 sayılı yazınız.

Mersin Milletvekili Ali Rıza ÖZTÜRK'ün, Bakanlığımıza yöneltmiş olduğu, T.B.M.M. 7/1931 Esas No'lu yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (3 Sayfa)

**MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN ALİ RIZA ÖZTÜRK'ÜN
T.B.M.M. 7/1931 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR :

2001 yılında çıkartılan 4708 sayılı yapı denetimi kanunu ve bu kanun yürütülmesi için çıkarılan yönetmelikler son olarak 17 ağustos 2011 tarihli resmi gazetede yayınlanan 648 sayılı KHK ile tekrar değiştirilmiştir. Görülmüştür ki yapı denetimi gibi kamunun can ve mal güvenliğini ilgilendiren bir konu tam anlamıyla oturmamış yapı denetimi ticari bir meta olarak alınıp satılabilmekte bu nedenle de deprem gibi doğal afetler katliam boyutunda cinayetler haline gelmiştir.

648 sayılı KHK ile değiştirilen 4708 sayılı Yapı Denetimi Kanunu ve Danıştay 6. Dairece (2008/3365 E., 2011/161 K.) verilen karar doğrultusunda söz konusu yönetmelikte revizyona gidilmesi gerektiği, bu gereklilik nedeniyle hazırlanan yönetmelik taslağı hakkında TMMOB'nin görüş ve önerilerin Bakanlığa iletilmesi istenmektedir. Buna istinaden TMMOB Görüşü aşağıdaki gibidir.

Taslağın 2. maddesine "Bodrum katı dışında en çok iki katlı ve yapı inşaat alanı toplam 200 metrekareyi geçmeyen müstakil yapılar; entegre tesis niteliğinde olmayan tarım ve hayvancılık amaçlı yapı ve tesisler; köylerin yerleşik alanlarında, belediye ve mücavir alan sınırları içinde olmayan iskan dışı alanlarda ve nüfusu 5000'in altında olan belediyelerin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bodrum katı ve çatı arası dışında en çok iki katlı ve yalnızca bir bodrum katın inşaat alanı hesaba katılmaksızın toplam inşaat alanı 500m2'yi geçmeyen konut yapıları ile bunların kömürlük, otopark ve depo gibi müştemilatları hariç olmak üzere, belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında kalan yerlerde yapılacak yapılar hakkında bu Yönetmelik uygulanmaz," biçiminde 2. fıkra eklenerek Yönetmeliğin kapsamı daraltılmaktadır.

Gerekçede her ne kadar 648 sayılı KHK ile 4708 sayılı Yasa'nın kapsam maddesinde yapılan değişikliğe paralel bir düzenleme yapıldığı savlansa da, Anayasa Mahkemesi'nin 03.11.2011 tarih 2010/75 Esas, 2011/42 sayılı kararında "29/6/2001 günlü, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un 1. maddesinin ikinci fıkrasına, 30/6/2004 günlü, 5205 sayılı Kanun'un 1. maddesiyle eklenen "... /7e tek parselde, bodrum katı dışında en çok iki katlı ve toplam iki yüz metrekareyi geçmeyen müstakil yapılar..." ibaresi, 3/11/2011 günlü, E. 2010/75, K. 2011/150 sayılı kararla iptal edildiğinden, bu ibarenin, uygulanmasından doğacak sonradan giderilmesi güç veya olanaksız durum ve zararların önlenmesi ve iptal kararının sonuçsuz kalmaması için kararın Resmî Gazete'de yayımlanacağı güne kadar YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASINA, 3/11/2011 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi denilerek kapsam dışında bırakılan yapıların denetimsiz bırakılması Anayasa'ya aykırı bulmuştur. Yani 648 sayılı KHK ile eklenen düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda, 648 sayılı KHK'nin dava konusu edileceği ve aynı gerekçeyle iptal edileceği aşikardır. Aynı zamanda, hukuk devleti ilkesi gereği yasama organının, Anayasa Mahkemesi kararı doğrultusunda anılan düzenlemenin dava konusu edilmesini beklemeden 648 sayılı KHK ile yapılan değişikliği yürürlükten kaldıracağından kuşku bulunmaması gerekir. Hukuka aykırılığı Anayasa Mahkemesi tarafından tespit edilmiş düzenlemenin yürürlükte kalamayacağı göz önüne alınarak, yönetmelik düzenlemesine konu edilmemesi gerekir. Bu nedenle, bu maddenin taslaktan çıkarılması hukuk devleti olmanın bir gereğidir, denmektedir. Bu çerçevede;

1-Yapı denetim kuruluşları ve bağlı bulundukları yapı denetim birlikleri ile Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği (TMMOB) yapı denetimi sırasında mal sahibi ve/veya müteahhitte olan ticari ilişkilerinin yapı denetimin sağlıklı yapılmasına engel teşkil ettiğini söylemesine rağmen kanunun çıktığı 11 yıldır neden bu konuyla ilgili bir çalışma yapılmamıştır?

2- Yapı Denetim Firmaları yaptıkları denetim sırasında denetimi tam anlamıyla yaptıkları durumlarda müteahhittin ikinci işini alma şansını yitirdikleri için denetimi ticari kaygılardan dolayı yapamamaktadır. Bu durumda da Van'daki depremde meydana geldiği gibi faciaların oluşması maalesef kaçınılmaz olmaktadır

Yapı denetim kamunun can ve mal güvenliğini tesis etmek için yapılması münasebetiyle yapı denetim ücretlerinin sabit kılınarak; görevlendirilmenin Çevre ve İl Müdürlükleri tarafından yapılarak, kamunun can ve mal güvenliği tesis edilerek, bu sayede yapılan işin ticari bir iş olmaktan çıkartılıp kamusal bir görev haline getirilmesi mümkün müdür?

3- 02.11.2011 tarihli ve 28103 (Mükerrer)sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren KHK/662 Karar Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 16.maddesinde;

"29/06/2011 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetim Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin altıncı fıkrasında yer alan " %1'i" ibareleri " %3'ü" olarak değiştirilmiş ve 6'ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "üç" ibaresi "altı" olarak değiştirilmiştir" denmektedir. Yapılacak bu kesintilerin hangi amaçla kullanılacağı kanun ve yönetmeliklerde belirtilmemiş olup bu konuyla ilgili bir çalışma var mıdır?

4- Yapı denetim firmalarında çalışan mühendis mimarların gelişen ve değişen teknoloji ve mevzuatlara uyum sağlaması açısından eğitim alması konusunda bir çalışma yapılmış mıdır?

5- 17 Ağustos 1999 depremi sonrasında çıkartılan yapı denetim hakkında Kanun Hükmünde Kararname Anayasa Mahkemesi'nce mülkiyet hakkıyla ilgili düzenlemeler Kanun Hükmünde Kararnameler ile yapılamaz gerekçesiyle iptal edilmiştir.

Kamunun can ve mal güvenliğini ayrıca mülkiyet hakkını ilgilendiren bir konu hakkında Kanun yerine Kanun Hükmünde Kararname ile düzenleme yapılması doğru mudur?

CEVAPLAR:

Yapı denetim kuruluşlarına ödenecek olan yapı denetim hizmet bedellerinin Kanun gereği yapı sahibince il muhasebe birimlerince açılan emanet nitelikli hesaplara yatırılması gerekmekte olup, yine aynı Kanun gereği yapı sahibi hiçbir şekilde yapı müteahhidini vekil tayin edememektedir. Mevzuat hükümleri uyarınca yapı denetim kuruluşu ile yapı müteahhidi arasında ticari bir alışveriş mümkün değildir.

Yukarıda da değinildiği üzere yapı denetim kuruluşlarının yapı müteahhitleri tarafından seçilmesi mümkün değildir.

Diğer taraftan Van'da Yapı Denetimi Hakkında Kanun 01.01.2011 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Bu ilimizde 01.01.2011 tarihinden depremin meydana geldiği 23.10.2011 tarihine kadar Yapı Denetimi Kanunu kapsamında 63 binaya yapı ruhsatı verilmiştir. Yapılan incelemede bu yapılardan yıkılan olmamakla beraber sadece bir adet yapının taşıyıcı sisteminde hasar tespit edilmiştir.

Yapı Denetimi Hakkında Kanun ile düzenlenecek meslek içi eğitimlere dair usul ve esasları belirleme yetkisi Bakanlığımıza verilmiştir. Bakanlığımızca, gerek yapı denetim kuruluşlarında çalışan mühendis ve mimarlara gerekse Bakanlığımız ve ilgili idareler bünyesinde yapı denetimi konusunda çalışan görevlilere eğitimler verilmektedir.

Bu eğitimler yalnızca Bakanlığımız tarafından verildiği gibi bazen ilgili idareler veya TMOBB gibi kamu kuruluşları ile yapı denetim kuruluşları tarafından kurulan sivil toplum örgütleriyle de birlikte gerçekleştirilmektedir. Ayrıca Bakanlığımız dışında kuruluşlarca düzenlenen toplantılara da eğitimci personelin katılımı sağlanarak destek verilmektedir.

Bunlardan en sonuncusu 26.12.2011 tarihinde Bakanlığımız, Yapı Denetim Kuruluşları Birliği ve TOBB tarafından ortaklaşa gerçekleştirilen 1. Yapı Denetimi Deprem ve Statik Sempozyumu toplantısıdır. Toplantıda yapı denetim kuruluşunda çalışan denetçi mimar ve mühendisler, depreme dayanıklı bina yapımı için statik projenin doğru tasarlanması konusunda eğitim verilmiştir.

648 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 4708 sayılı Kanunda yapılan değişikliklerle Kanunun aksak yönlerinin düzeltilerek sistemin işlerliğinin kolaylaştırılması amaçlanmıştır.

Örneğin yapı denetim hizmeti için belirlenen asgari hizmet bedeli oranı %3'den %1,5'a çekilmiş böylece yapı denetim ücretini yüksek bularak kaçak yapılaşmaya gidenlerin önüne geçilmesi hedeflenmiştir. Ayrıca yapının büyüklüğü niteliği, bulunduğu bölge ve benzeri hiçbir koşul gözetilmeksizin sabit olarak belirlenen ve haksızlık olarak değerlendirilebilecek bir oran ortadan kaldırılmış, bedelin yapının durumuna göre taraflarca yapılacak sözleşmeye bağlı olarak tespit edilmesi sağlanmıştır.

Yine yapılan değişiklikle İllerde İl Yapı Denetim Komisyonları oluşturularak sorunların yerinde ve daha hızlı çözülmesi amaçlanmıştır.

